

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 5CoCsp/1/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120253306
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Juraj Považan
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:6120253306.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Juraja Považana a členov senátu JUDr. Jany Richterovej a JUDr. Milana Chalupku, v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom v Žiline, Hodžova 11, IČO: 31 575 951, proti žalovanému: X.. A. K., R.. A. XX.XX.XXXX, D. C. N., P. XXXX/XXX, zast. JUDr. Jánom Bartánusom, advokátom v Ružomberku, A. Bernoláka 7, o zaplatenie 2.019,12 eur s prísl., na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Pezinok zo dňa 10. augusta 2021 č.k. 46Csp/69/2020-124 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e** .
Žalobcovi nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1/ Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2.019,12 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1.941,29 eur od 14.02.2020 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, súčasne vyslovil, že žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

2/Vychádzal zo zistenia, že dňa 10.08.2015 uzatvoril právny predchodca žalobcu Sberbank Slovensko, a.s., IČO: 17321123 (zlučený so žalobcom od 01.08.2017) so žalovaným zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 000000000654881. Na základe tejto zmluvy právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému peňažné prostriedky vo výške 10.000,00 eur. Poskytnutý úver a úroky sa žalovaný zaviazal splácať v pravidelných mesačných anuitných splátkach a celý úver aj s príslušenstvom bol žalovaný povinný splatiť do 10.08.2020. Po vyčerpaní poskytnutého úveru žalovaný porušil svoje zmluvné povinnosti (prestal uhrádzať jednotlivé splátky riadne a včas), a preto žalobca na základe Výzvy na predčasné splatenie úveru rozhodol o predčasnej splatnosti úveru dňa 13.02.2020 v zmysle § 565 zák. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, v súlade s čl. 4 bod 3. a 4. zmluvy, a to po zaslaní upozornenia na omeškanie a možnosť predčasného zosplatenia Druhou upomienkou (Opakovaným upozornením) zo dňa 11.12.2019. Výzva na predčasné splatenie úveru a druhá upomienka/opakované upozornenie boli žalovanému doručené, resp. sa dostali do sféry jeho dispozície. Pohľadávka žalobcu voči žalovanému ku dňu predčasného zosplatenia (dňa 13.02.2020) predstavovala 2.079,12 eur a pozostávala z istiny úveru vo výške 1.941,29 eur (poskytnutá suma 10.000,00 eur mínus splátky istiny spolu vo výške 8.058,71 eur), úrokov 42,72 eur (dohodnutý úrok v zmysle Zmluvy, Úroková sadzba vo výške 8,50 % p. a.), úrokov z omeškania 5,11 eur (každá omeškaná dlžná splátka je odo dňa nasledujúceho po jej splatnosti úročená aj úrokom z omeškania vo výške 5 % p. a. Úrok z omeškania bol dohodnutý v Zmluve v zmysle § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka), poplatkov 60,00 eur - za upomienky (15 eur/za každú) a výzvu na predčasné splatenie úveru (30,00 eur), ktoré si žalobca od žalovaného v súdnom konaní neuplatňuje, a poplatkov za poistenie schopnosti splácať úver 30,00 eur - uvedené poplatky predstavujú súčet omeškaných poplatkov za poistenie, ktoré sa popri anuitných splátkach úveru žalovaný zaviazal hradiť mesačne z dôvodu pristúpenia k poisteniu schopnosti splácať spotrebný úver vo výške podľa sadzobníka poplatkov;

vznikom poistenia vznikla žalovanému v zmysle bodu 5. tohto pristúpenia povinnosť platiť poplatok za poistenie schopnosti splácať úver splatný spolu s príslušnou splátkou úveru.

3/Žalovaný v priebehu konania nepopieral, že medzi žalobcom a žalovaným bola uzatvorená zmluva, ani že porušil povinnosti z nej mu vyplývajúce. Žalovaný v spore namietal, že v konaní nebolo preukázané, že žalobca si splnil povinnosť v zmysle § 53 ods. 9 O.z., a žalovaný nebol teda upozornený na predčasné zosplatnenie úveru v zmysle § 565 O.z.

4/Súd prvej inštancie preskúmaním spisového materiálu zistil, že žalovanému bola doručovaná výzva na predčasné splatenie úveru zo dňa 13.02.2020 ako aj opakované upozornenie z 11.12.2019 na adresu Š. XXXX/X, N., ktorú uviedol žalovaný pri podpise zmluvy, avšak z tejto adresy bola zásielka nedoručená z dôvodu, že adresát bol neznámy. Vzhľadom na to, že žalovaný žalobcovi neoznámil zmenu korešpondenčnej adresy, súd dospel k záveru, že podmienky na predčasné zosplatnenie úveru boli dodržané, a preto súd považoval žalobu žalobcu v celom rozsahu za dôvodnú a žalovaného zaviazal na splnenie povinnosti v zmysle výrokovej časti rozsudku.

5/Vzhľadom na to, že žalobca mal vo veci plný úspech, súd prvej inštancie mu priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu s tým, že o výške náhrady trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku v samostatnom uznesení, ktoré vydá súdny úradník.

6/Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalovaný namietajúc, že neboli splnené procesné podmienky, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Rozporoval záver súdu prvej inštancie že výzva na predčasné splatenie úveru a druhá upomienka / opakované upozornenie boli žalovanému doručené resp. že sa dostali do sféry jeho dispozície, ktoré tvrdenia žalobcu tento nijako nepreukázal. Medzi označenými dôkazmi v žalobe nebola označená žiadna listina, prípadne doručienka, preukazujúca doručenie uvedených listín žalovanému, dokonca ani listina preukazujúca zaslanie týchto výziev. Súd prvej inštancie dňa 10.12.2020 zaslal právnenému zástupcovi žalovaného vyjadrenie žalobcu k odporu, ku ktorým mal žalobca priložiť doklady preukazujúce doručovanie zosplatňujúcej výzvy a upozornenia, tieto však prílohu vyjadrenia netvorili. Uvedené písomnosti teda neboli žalovanému doručené na jeho adresu pred začiatkom sporu, rovnako mu neboli doručené v priebehu prvoinštančného konania, žalovaný preto nemal možnosť sa k týmto riadne vyjadriť. Pokiaľ súd uzavrel, že žalovaný žalobcovi neoznámil zmenu korešpondenčnej adresy, žalovaný potvrdil, že hoci v súčasnosti už na uvedenej adrese nebýva, v čase doručovania písomností žalobcom mal rovnaké trvalé bydlisko a rovnakú korešpondenčnú adresu ako sú uvedené v zmluve, preto nemal dôvod nič žalobcovi oznamovať. Súd prvej inštancie uviedol, že na obálke malo byť uvedené adresát neznámy, nemohla tak byť naplnená podmienka na zosplatnenie zmysle § 53 ods. 9 OZ, § 565 OZ, keďže nie je pravda, že sa zásielka dostala do sféry vplyvu žalovaného a uvedené nemôže byť na ťarchu žalovaného ako spotrebiteľa. Žalovaný preto navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil tomuto na ďalšie konanie, alebo aby napadnutý rozsudok zmenil a žalobu žalobcu zamietol.

7/Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného nesúhlasil s tvrdením, že v konaní nepreukázal doručovanie písomností. Žalobca dňa 10.09.2020 zasielal prostredníctvom elektronického formulára dve vyjadrenia. Prvé vyjadrenie obsahuje návrh na pokračovanie v konaní a vyjadrenie k odporu, ktoré sa týka preukázania doručovania písomností (opakované upozornenie a výzva na predčasné splatenie úveru), nakoľko žalobca k tomuto vyjadreniu zabudol priložiť do prílohy doručienky, hneď v ten deň zasielal ďalšie vyjadrenie, kde doložil doručienky k vyššie uvedeným písomnostiam do prílohy. Mal teda za to, že povinnosť dokazovania bola zo strany žalobcu splnená.

8/V odvolacej replike žalovaný konštatoval, že žalovanému respektíve jeho právnenému zástupcovi neboli písomnosti v spore riadne doručované a bolo tak porušené právo na spravodlivý proces, navrhol rozhodnúť v zmysle ním podaného odvolania.

9/V odvolacej duplike žalobca opakovane konštatoval, že doručienky k obom písomnostiam boli v konaní predložené spolu s vyjadrením zo dňa 10.09. 2020, povinnosť dokazovania zo strany žalobcu tak bola splnená a navrhol potvrdenie napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie.

10/Odvolací súd preskúmal a prejednal vec v zmysle § 379, 380 ods. 1 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

11/Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

12/Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od

omeškania so zaplacením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

13/V ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka sa spresňujú podmienky splácania záväzkov zo spotrebiteľských zmlúv v splátkach. Podľa tejto úpravy dodávateľ môže uplatniť právo vyplývajúce z § 565, t.j. žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky (ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené) najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplacením splátky. Toto právo však môže uplatniť iba za podmienky, že naň upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní. Z tejto úpravy jednoznačne nevyplýva, od akej udalosti treba túto lehotu počítať. Z celého kontextu ustanovenia však možno vyvodiť, že musí uplynúť najmenej 15 dní odo dňa, keď dodávateľ upozornil spotrebiteľa, že uplatní právo na zaplatenie celej pohľadávky, do dňa, keď má dôjsť k splatnosti celej pohľadávky, resp. do dňa, keď ju má spotrebiteľ uhradiť. Pre úplnosť treba dodať, že 15-dňová lehota však môže najskôr začať plynúť po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplacením jednej zo splátok, teda nasledujúci deň po dni, ktorý bol v splátkovom plnení dohodnutý ako deň splatnosti splátky. Zákonodarca sa však v tejto súvislosti dostatočne nevysporiadal s kogentnou úpravou zakotvenou v poslednej vete § 565, podľa ktorej právo na zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky môže veriteľ (dodávateľ) použiť najneskôr do splatnosti nasledujúcej splátky. Vzhľadom na uvedené sa v § 53 ods. 9 malo ustanoviť, že posledná veta v § 565 sa na tieto prípady nevzťahuje, ako aj to, dokedy teda dodávateľ môže toto právo uplatniť. Za tohto legislatívneho stavu poslednú vetu § 565 pri spotrebiteľských zmluvách použiť nemožno. To znamená, že dodávateľ môže žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky kedykoľvek, ak sú splnené podmienky uvedené v § 53 ods. 9 OZ.

14/Z obsahu spisu vyplýva, že v danom prípade z dôvodu porušenia platobnej disciplíny žalovaného žalobca upomienkou (opakované upozornenie) zo dňa 11.12.2019 (č.l. 7 spisu) upozornil žalovaného na omeškanie so splácaním úverových splátok, zároveň ho upozornil, že pre prípad nezaplatenia dlžnej sumy mu vzniká právo na predčasné zosplatenie úveru. Nakoľko žalovaný dlžnú sumu neuhradil, žalobca listom zo dňa 13.2.2020 (výzva na predčasné splatenie úveru, č.l. 6 spisu) úver predčasne zosplatnil.

15/Upomienku (opakované upozornenie) ako i výzvu na predčasné splatenie úveru žalobca adresoval žalovanému na adresu Š. XXXX/X, N., obe písomnosti boli poštovým podnikom vrátené žalobcovi s poznámkou doručovateľa - adresát neznámy, upomienka dňa 23.12.2019 a výzva dňa 19.2.2020, čo vyplýva z doručeníek, predložených súdu žalobcom (č.l. 31 a 32 spisu).

16/Režim doručovania hmotnoprávných úkonov upravuje ustanovenie § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka. V zmysle uvedeného ustanovenia prejav vôle pôsobí voči neprítomnej osobe od okamihu, keď jej dôjde. V danom prípade sa jedná o takzvanú teóriu dôjdenia, a teda pri hmotnoprávných úkonoch sa nevyžaduje skutočné doručenie a prevzatie písomnosti zachytávajúcej právny úkon.

17/Účinnosť adresovaných jednostranných hmotnoprávných úkonov v režime Občianskeho zákonníka, resp. celkovo v oblasti súkromného práva predpokladá, že prejav vôle dôjde, resp. je doručený adresátovi, t.j. že sa dostane do sféry jeho dispozície - už týmto okamihom začína právny úkon pôsobiť voči druhej zmluvnej strane. Slovné spojenie "dostane do jeho dispozičnej sféry" nemožno vykladať v zmysle procesnoprávných predpisov, mimo zákonné výnimky, kedy sa hmotnoprávny predpis odvoláva na použitie procesnoprávných ustanovení o doručovaní (napr. doručovanie písomnej výpovede nájmu bytu podľa § 710 ods. 3 in fine Občianskeho zákonníka). Je ním potrebné rozumieť objektívnu možnosť neprítomnej osoby zoznámiť sa s jej adresovaným právnym úkonom. Právna teória i súdna prax takou možnosťou chápe nielen samotné prevzatie písomného hmotnoprávneho úkonu adresátom, ale i také prípady, kedy dorúčením listu či telegramu, obsahujúceho prejav vôle, do bydliska alebo sídla adresáta či do jeho poštovej schránky, poprípade i hodením oznámenia do poštovej schránky o uložení takej zásielky, nadobudol adresát hmotnoprávneho úkonu objektívnu príležitosť zoznámiť sa s obsahom zásielky. Pritom nie je nevyhnutné, aby sa adresát skutočne zoznámil s obsahom hmotnoprávneho úkonu, postačuje, že mal objektívnu možnosť spoznať jeho obsah (napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. januára 2011 sp. zn. 5Cdo/129/2010). Teória dôjdenia vychádza z toho, že z hľadiska pôsobenia (perfektnosti) prejavu vôle nie je dôležitá skutočná vedomosť adresáta právneho úkonu, pretože inak by adresát mohol účinkom prejavu vôle druhého účastníka zabrániť nepreberaním písomností. Dôjdením do sféry vplyvu príjemcu sa rozumie napríklad vhoďenie listu do schránky príjemcu alebo dôjdenie mailu na mailovú adresu príjemcu, ak príjemca dal v zmluve najavo, že písomnosti možno posielat' aj elektronicky. Rozhodujúce je objektívne hľadisko, t.j. ak sa preukáže, že adresát mal reálnu možnosť oboznámiť sa s prejavom vôle, nastávajú právne účinky jednostranného právneho úkonu obsahujúceho takýto prejav bez ohľadu na to, či sa s ním adresát skutočne oboznámil. Pre čas dôjdenia prejavu vôle ďalej platí, že prejav vôle musí dôjsť adresátovi v čase, v ktorom sa podľa

obvyklých okolností mohol s obsahom prejavu vôle oboznámiť; záleží teda na tom, kedy adresát mal a mohol predpokladať prijatie prejavu. Dôjdením prejavu vôle do dispozičnej sféry adresáta sa završuje proces účinného doručenia právneho úkonu a od tohto momentu je právny úkon pre konajúci subjekt záväzný a nemožno ho jednostranne odvolať.

18/V súdnej veci žalovaný sám potvrdil, že v čase doručovania písomností žalobcom mal rovnaké trvalé bydlisko a rovnakú korešpondenčnú adresu, ako sú uvedené v zmluve (Š. XXXX/X, N.). Pokiaľ žalovaný argumentoval tým, že vzhľadom na poznámku doručovateľa „adresát neznámy“, nemohla byť naplnená podmienka na zosplatnenie v zmysle § 53 ods. 9 OZ, § 565 OZ, keďže nie je pravda, že sa zásielka dostala do sféry vplyvu žalovaného a uvedené nemôže byť na farchu žalovaného ako spotrebiteľa, odvolací súd konštatuje, že slovné spojenie "dostane sa do jeho dispozičnej sféry" nemožno vykladať v zmysle procesnoprávných predpisov. Z povahy ustanovenia § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva, že ide o kogentné ustanovenie, ktoré nepripúšťa odchylnú dohodu zmluvných strán v podobe fikcie doručenia. Právna konštrukcia doručovania upravená týmto ustanovením totiž zabezpečuje spravodlivé vyvažovanie záujmov zmluvných strán. Adresátovi právneho úkonu poskytuje možnosť oboznámiť sa s obsahom právneho úkonu a taktiež istotu, aby účinky daného právneho úkonu nenastali bez toho, že mu to nebolo umožnené. Subjekt realizujúci právny úkon má na druhej strane istotu, že doručovaný právny úkon sa stane právne perfektným a vyvolá zamýšľané právne následky aj v prípade, že sa adresát vyhýba prevzatíu zásielky, príp. zmarí jej doručenie hoci i z nebanlivosti (napr. zmenou doručovacej adresy bez oznámenia tejto skutočnosti druhej zmluvnej strane, nedostatočným označením poštovej schránky a pod.). Je potrebné poukázať na požiadavku právnej istoty na strane adresáta, aby sa mohol s prejavom vôle oboznámiť, ale zároveň sa chráni aj právna istota odosielateľa v tom zmysle, že ak sa adresát mal možnosť (príležitosť) oboznámiť s prejavom vôle, ale sa tak nestalo, prejav vôle sa považuje za účinný.

19/V danom prípade žalobca súdu doručenky predložil samostatným podaním, tak ako uvádza v bode 7/ odôvodnenia tohto rozsudku. Pokiaľ konajúce súdy žalovanému tieto nedoručili, žalovaný resp. jeho právny zástupca mali možnosť s týmito sa oboznámiť najneskôr na pojednávaniach súdu prvej inštancie (22.6.2021, 10.8.2021), kde bol zástupca žalovaného osobne prítomný.

20/Odvolací súd mal po preskúmaní veci za to, že súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav veci, vykonal riadne dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 185 ods. 1,2,3 CSP) z hľadiska posúdenia opodstatnenosti žaloby, výsledky vykonaného dokazovania správne zhodnotil (§ 191 CSP) a na ich základe dospel k správnym skutkovým a právnym záverom, ktoré v napadnutom rozhodnutí aj náležite, jasne a výstižne odôvodnil (§ 220 ods. 1, 2 CSP). Správne, presvedčivé a zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody napadnutého rozsudku, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje a na tieto odkazuje. Odvolaciemu súdu potom neostalo, než napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie z hľadiska jeho vecnej správnosti potvrdiť, podľa § 387 ods. 1 CSP.

21/Žalobcovi, ktorý v odvolacom konaní dosiahol plný úspech, nepriznal odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP, keď z obsahu spisu vyplýva, že tomuto nevznikli žiadne trovy odvolacieho konania a bolo by celkom nevhodné, aby súd priznal nárok na náhradu trov a následne súdny úradník postupom podľa § 262 ods. 2 CSP určil samostatným uznesením výšku nároku v rozsahu 0,- €.

22/Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).